

Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Horvātija

SATURS

- 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?
- 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?
- 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?
 - 3.1 Procesuālā kārtība
 - 3.2 Galvenie noteikumi
- 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis
 - 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?
 - 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?
 - 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?
- 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?
- 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Horvātijas Republikā izpildes procesu reglamentē Izpildes likuma (*Ovršni zakon*) (*Narodne Novine* (NN; Horvātijas Republikas Oficiālais Vēstnesis), Nr. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 un 73/17; turpmāk "IL") noteikumi. Minētais likums reglamentē procedūru, saskaņā ar kuru tiesas un notāri veic prasījumu piespiedu piedziņu, pamatojoties uz izpildu dokumentiem un publiskiem aktiem (izpildes process), ja vien īpašs likums nenosaka citādi.

2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Tiesas izpildes procesu vada, pamatojoties uz izpildu dokumentiem, savukārt notāri izpildes procesu vada, pamatojoties uz publiskiem aktiem.

Izpildu dokuments ir definēts IL 23. pantā, savukārt publiski akti ir definēti IL 31. pantā.

Arī Finanšu aģentūra (*Financijska agencija*) (turpmāk "Aģentūra") ir daļa no izpildes procesa; Aģentūra ir juridiska persona, kas veic izpildi saskaņā ar IL noteikumiem un tiesību aktiem, kas reglamentē izpildi attiecībā uz līdzekļiem, kā arī darba devējiem, Horvātijas Pensiju apdrošināšanas institūtu (*Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje*) un citām iestādēm, kas paredzētas tiesību aktos.

3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

Tiesas vada izpildes procesu, pamatojoties uz izpildu dokumentiem, kas saskaņā ar IL ir šādi:

- 1) izpildāmi tiesas nolēmumi un izlīgumi;
- 2) izpildāmi izlīgumi, kas minēti Civilprocesa likuma 186.a pantā;

- 3) izpildāmi šķīrējtiesas nolēmumi;
- 4) izpildāmi lēmumi, kas pieņemti administratīvā procesā, un izpildāmi izlīgumi, kas panākti administratīvā procesā, ja tas ir saistīts ar finansiālu saistību izpildi, ja vien tiesību akti neparedz citādi;
- 5) notariāli izpildes lēmumi un notariālas izpildes klauzulas;
- 6) izlīgumi, kas panākti procedūrās, kuras notiek goda tiesu (*sudovi časti*) palātās Horvātijas Republikā, un izlīgumi, kas panākti mediācijas procedūrās saskaņā ar to tiesību aktu noteikumiem, kuri reglamentē mediācijas procedūras;
- 7) citi dokumenti, kas tiesību aktos noteikti kā izpildāmi.

Izpildu dokumenti ir piemēroti izpildei, ja tajos ir norādīts kreditors un parādnieks, kā arī finansiālo saistību priekšmets, veids, apjoms un izpildes termiņš.

Ja izpildu dokuments ir lēmums, kurā noteikta parāda piedziņa ar maksājumu vai veicot darbību, tajā jābūt arī norādītam brīvprātīgas izpildes termiņam; ja brīvprātīgas izpildes termiņš nav norādīts, tad tiesa to nosaka izpildrakstā.

3.1 Procesuālā kārtība

Kreditors ierosina izpildes procesu uz izpildu dokumenta pamata, iesniedzot tiesā pieteikumu par izpildi. Izpildes prasību kreditors var iesniegt personīgi kā tiesvedības puse vai ar pārstāvja starpniecību. Izpildes prasību var ierosināt *ex officio*, ja to īpaši nosaka tiesību akti.

Municipālajām tiesām ir prasības priekšmeta jurisdikcija izpildes procesos, ja vien tiesību akti neparedz citādi. Izpilde notiek atbilstoši izpildrakstā noteiktajiem ierobežojumiem.

Izpildrakstā jābūt norādītam izpildu dokumentam, t. i., publiskajam aktam, uz kura pamata notiek izpilde, kreditoram un pusei, pret kuru tiek vērsta izpilde (parādniekam), prasījumam, kas tiek izpildīts, izpildes līdzekļiem un priekšmetam, kā arī citai informācijai, kas vajadzīga izpildes veikšanai.

3.2 Galvenie noteikumi

Pieteikumā par izpildi jābūt ietvertai izpildes prasībai, kurā norādīts izpildu dokuments vai publiskais akts, uz kura pamata izpilde tiek prasīta, kreditors un parādnieks, kreditora un parādnieka personas identifikācijas numurs, prasījumam, kura izpilde tiek prasīta, izpildes veikšanai vajadzīgie līdzekļi un (vajadzības gadījumā) izpildes priekšmets. Pieteikumā jābūt ietvertai citai noteiktai informācijai, kas vajadzīga izpildes veikšanai.

Pieteikumā par izpildi, kura pamatā ir publisks akts, jāietver:

- 1) prasība tiesai izdot rīkojumu parādniekam apmierināt prasījumu un visas ar to saistītās izmaksas astoņu dienu laikā, bet tādu strīdu gadījumā, kas saistīti ar pārvedu vekseliem un čekiem, trīs dienu laikā;
- 2) izpildāmais pieteikums.

Tādējādi galvenie nosacījumi, kam jābūt izpildītiem attiecībā uz izpildes rīkojumu, ir izpildu dokuments vai publisks akts, uz kura pamata tiek izdots rīkojums par izpildi, un izpildāms pieteikums.

4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

Izpildes priekšmets ir priekšmeti un tiesības, uz kurām saskaņā ar tiesību aktiem var attiecināt izpildi, lai panāktu prasījuma piedziņu. Izpildi veic, lai apmierinātu kreditora prasījumu par izpildes priekšmetiem, kas ir parādnieka īpašuma sastāvdaļa.

4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Izpildi var attiecināt uz parādnieka aktīviem (naudu, nekustamo īpašumu, kustamo īpašumu, vērtspapīriem un līdzdalības procentiem) vai konkrētām nepatentētām pieteikuma iesniedzēja tiesībām (kustamā īpašuma nodošanu un piegādi, nekustamā īpašuma atbrīvošanu un nodošanu, atgriešanos darbā utt.). Procesa laikā pieteikuma iesniedzējs var izvēlēties, uz kādiem priekšmetiem viņš vēlas attiecināt izpildi.

Izpildi nevar attiecināt uz priekšmetiem, kas netiek tirgoti, kā arī citiem priekšmetiem, ja tas ir aizliegts ar īpašiem tiesību aktiem. Izpildi nevar attiecināt arī uz prasījumiem, kas pamatoti ar nodokļiem un citām nodevām.

Tāpat izpildi neattiecinā arī uz aizsardzībai paredzētām telpām, ieročiem un aprīkojumu, kā arī telpām, kas paredzētas vietējo un reģionālo valdību un tiesu iestāžu darbam.

To, vai uz konkrētu priekšmetu vai tiesībām var attiecināt izpildi, t. i., vai priekšmeta vai tiesību izpilde ir ierobežota, izvērtē, ņemot vērā apstākļus, kādi pastāvējuši izpildes pieteikuma iesniegšanas brīdī, izņemot, ja IL ir skaidri paredzēts citādi.

4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Izpildes pasākumu būtiskākās sekas ir tas, ka tiek ierobežotas parādnieka tiesības rīkoties ar saviem aktīviem.

Izpildes procesos, kas attiecas uz nekustamo īpašumu vai kustamo īpašumu, šāds īpašums tiek pārdots, lai ar summu, kas iegūta pārdošanā, segtu kreditora prasījumu.

Izpildes procesos, kas attiecas uz finanšu prasījumiem, notiek naudas prasījuma konfiskācija un nodošana kreditoram tādā apjomā, kas nepārsniedz prasījuma apmierināšanai vajadzīgo summu.

4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Izpildes pasākumi ir spēkā līdz izpildes procesa izbeigšanai, proti, brīdim, kad kreditora prasījums ir pilnībā apmierināts vai kad kreditors atsauc savu izpildes pieteikumu.

5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Parādniekam ir tiesības:

- iesniegt apelāciju pret izdotu izpildrakstu vai
- pārsūdzēt notāra lēmumu, kas izdots, pamatojoties uz publisku aktu.

Savlaicīgas un pieņemamas apelācijas iesniegšana pret izpildrakstu, kas izdots, pamatojoties uz izpildu dokumentu, neaptur izpildes procesu.

Ar savlaicīgi iesniegtu un pieņemamu sūdzību pret notāra lēmumu, kas izdots, pamatojoties uz publisku aktu (kurš iesniegts notāram, bet par ko spriedusi tiesa), process tiek pārvirzīts uz standarta tiesvedību (*klasična parnica*), kura turpinās tiesā un kurā pusēm — nu jau pieteikuma iesniedzējam (iepriekš kreditors) un atbildētājam (iepriekš parādnieks) — jāpamato savi argumenti, lai uzvarētu tiesvedībā. Ja ir izpildīti IL paredzētie priekšnosacījumi, parādniekam ir tiesības apturēt izpildes procesu.

6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

Tiesa nosaka izpildi ar līdzekļiem un attiecībā uz priekšmetiem, kas norādīti izpildes pieteikumā. Ja ir ieteikti vairāki līdzekļi un priekšmeti, tiesa pēc parādnieka ieteikuma ierobežo izpildi līdz atsevišķiem līdzekļiem vai priekšmetiem, ja tos uzskata par pietiekamiem prasījuma apmierināšanai.

Viens no izpildes procesa pamatprincipiem nosaka, ka, īstenojot izpildes un nodrošinājuma procesu, tiesai ir pienākums ievērot parādnieka cieņu, nodrošinot, ka izpilde ir pēc iespējas labvēlīgāka.

Parādnieka aizsardzība tiek nodrošināta, izslēdzot un ierobežojot priekšmetus un līdzekļus, attiecībā uz kuriem — vai kurus izmantojot — izpildes procesā var panākt kreditora prasījuma piespiedu izpildi, sniedzot parādniekam noteiktas procesuālas un materiālas garantijas izpildes laikā un saistībā ar izpildi. Šāda aizsardzība izpaužas kā likumības principa atzīšana, nosakot, vai izpilde ir pieļaujama, nosakot izpildes priekšmetus un līdzekļus, kā arī procedūrā, ko izmanto kreditora prasījuma piespiedu izpildei.

Piemēro izpildes ierobežojumus nekustamajam īpašumam saistībā ar priekšmetiem, uz kuriem nevar attiecināt izpildi, kā to paredz IL 91. pants.

Piemēro izpildes ierobežojumus kustamam īpašumam saistībā ar priekšmetiem, uz kuriem nevar attiecināt izpildi, kā to paredz IL 135. pants.

Piemēro izpildes ierobežojumus naudas prasījumiem, ko paredz IL 173. pants, savukārt IL 172. pants nosaka, kuriem parādnieka ienākumiem nepiemēro izpildi.

IL 212. pantā ir paredzēti īpaši noteikumi par tādu finansiālu līdzekļu izpildi, uz kuriem neattiecinā izpildi vai kuru izpilde ir ierobežota, savukārt IL 241. un 242. pantā ir paredzēti īpaši noteikumi par izpildes izņēmumiem un ierobežojumiem juridiskām personām.

Parādnieku—fizisku personu aizsardzība naudas prasījumu izpildes procesā ir paredzēta IL 75. pantā, savukārt juridisku personu aizsardzība ir paredzēta IL 76. pantā.

IL noteikumi, kas nosaka izpildes ierobežojumus, t. i., izslēdz noteiktus priekšmetus no izpildes, paredz parādnieka aizsardzību izpildes procesā.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 19/09/2018